

Επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου Κύπρου ο Οικουμενικός Πατριάρχης

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Σε μια λιτή τελετή στο Φανάρι, το Πανεπιστήμιο Κύπρου αναγόρευσε τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο σε επίτιμο διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής, διεξάγοντας για πρώτη φορά ειδική συνεδρία στην Κωνσταντινούπολη.

Παρέστησαν Ιεράρχες του Θρόνου, ο Πανοσιολ. Αρχιγραμματεύς της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου Αρχιμανδρίτης κ. Γεώργιος, ως εκπρόσωπος του Μακ. Αρχιεπισκόπου Κύπρου, μέλη της Πατριαρχικής Αυλής και άλλοι κληρικοί, Άρχοντες Οφφικιάλιοι της Μ.τ.Χ.Ε., η Πρόξενος κ. Δανάη Βασιλάκη, εκ προσώπου της Γενικής Προξένου της Ελλάδος στην Πόλη, ο Πρόξενος κ. Σταύρος

Χριστοδουλίδης, Πανεπιστημιακοί Καθηγητές και φοιτητές που ταξίδεψαν από την Κύπρο, και άλλοι προσκεκλημένοι.

«Σήμερα το Φανάρι κύπρισε, που θα πει στα αρχαία ελληνικά 'άνθισε'», σχολιαζόταν στους διαδρόμους του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όταν περνούσε η κυπριακή αποστολή 47 ατόμων.

Κατά την τελετή που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 10 Σεπτεμβρίου 2022, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου Τάσος Χριστοφίδης περιένδυσε με την τήβεννο του Πανεπιστημίου τον Οικουμενικό Πατριάρχη και του πρόσφερε ένα αντίγραφο αγγείου της περιόδου 1700-1600 π.Χ. από την περιοχή της Κυθραίας.

Το Ψήφισμα της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κύπρου ανέγνωσε ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής, Ελλογιμ. Καθηγητής κ. Martin Hinterberger και το επέδωσε στον Παναγιώτατο ο Πρύτανης, ο οποίος και ανέγνωσε την απόφαση αναγορεύσεώς του σε επίτιμο διδάκτορα.

Στη συνέχεια ο Παναγιώτατος πραγματοποίησε ομιλία, κατά την οποία ευχαρίστησε το Πανεπιστήμιο Κύπρου για τη μεγάλη τιμή. Αναφερόμενος στην αξία του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, επεσήμανε, μεταξύ άλλων:

“Η ειρηνοποιητική δράσις των θρησκειών συναρτάται με την ειρήνην των θρησκειών μεταξύ των, και με την συνεργασίαν των. Εις το πλαίσιον αυτό αναδύονται αι φιλόανθρωποι αξίαι, αι οποίαι ενυπάρχουν εις τας θρησκευτικὰς παραδόσεις. Σήμερον, αι θρησκείαι καλούνται να συμβάλουν εις την οικοδομήν ενός ανθρώπου, ο οποίος βλέπει εις τον συνάνθρωπόν του τον αδελφόν και όχι τον αντίπαλον, τον επίβουλον ή τον εχθρόν. Επίσης, αι θρησκείαι οφείλουν να τονίζουν την συνάφειαν ειρήνης και δικαιοσύνης. Η τεθεμελιωμένη επί της δικαιοσύνης ειρήνη είναι το ύψιστον εγκόσμιον αγαθόν, το αληθές συμφέρον, το «εις αγαθόν φέρον» διά τον άνθρωπον, τους λαούς και την ανθρωπότητα.

Πιστεύομεν εις την αποτελεσματικότητα του διαλόγου. Ο διάλογος δεν έχει χαμένους, ηττημένους. Απειλή διά τον άνθρωπον και διά την διάσωσιν της ταυτότητος των λαών δεν είναι ο διάλογος αλλά η άρνησίς του, ο αυτοεγκλεισμός και ο φοβική κλειστότης, που τροφοδοτούν ποικίλους φονταμενταλισμούς. Αυτή η εμπιστοσύνη εις τον διάλογον και την συνεργασίαν ενίσχυσε την στράτευσιν της ημών Μετριότητος και εις τον αγώνα διά την προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάπτυξιν ενός παγκοσμίου οικολογικού πολιτισμού.”

Αναφερόμενος στην ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και στις σχετικές πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Θρόνου για την ευαισθητοποίηση της παγκόσμιας κοινής γνώμης, ο Πατριάρχης τόνισε:

“Οφείλομεν να εφαρμόσωμεν την «οικολογικήν προστακτικήν», η οποία μας καλεί να σεβώμεθα και να προστατεύωμεν την δημιουργίαν και να κλείσωμεν τα ὦτα εἰς την αλαζονικὴν τεχνολογικὴν προστακτικὴν, ἡ ὁποία ἐπιτάσσει νὰ παράγωμεν ὅ,τι εἶναι τεχνικῶς ἐφικτόν, καθὼς καὶ εἰς τὴν κατηγορικὴν προστακτικὴν τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως, ποὺ ἀδιαφορεῖ διὰ τὰ συνεπεῖας τῆς διὰ τὴν φύσιν.

Αἱ πρωτοβουλίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τὴν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος εἶναι εὐρύτατα γνωσταί. Καυχώμεθα διὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πρώτη ἀνέδειξε τὰς οἰκοφιλικάς ἀρχὰς καὶ παραδόσεις τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν ὡς «εφηρμοσμένην οἰκολογίαν». Σημαντικόν θεωρούμεν ἐπίσης τὸ γεγονός ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἡ περιβαλλοντικὴ κρίσις προσηγγίζετο παρ’ ἡμῖν ὡς κοινωνικόν πρόβλημα, με ἀμετακίνητον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντος θίγει πρωτίστως καὶ ἐντονώτερον τοὺς πτωχοὺς τῆς γῆς καὶ τοὺς ἐμπεριστάτους πληθυσμούς. Ἡ κλιματικὴ ἀλλαγὴ καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἐπιπτώσεις τῆς, με πρώτην τὴν ἐκρηξίν των μεταναστευτικῶν ροῶν διὰ κλιματικούς λόγους, ἀποδεικνύουν σήμερον τοῦ λόγου τὸ ἀληθές.

Υπεγράμμισαμεν μετ' εμφάσεως την κοινήν πνευματικήν ρίζαν των οικολογικών και των κοινωνικών προβλημάτων, η οποία ευρίσκεται εις μίαν κρίσιν της ελευθερίας μας, του περιεχομένου και του προσανατολισμού της. Δεν σιωπώμεν ενώπιον της βίας κατά της φύσεως, της κοινωνικής αδικίας, της μισαλλοδοξίας και του ρατσισμού, των αντιπερσοναλιστικών δυνάμεων, αι οποίαι υποσκάπτουν την κοινωνικήν συνοχήν. Τελικός στόχος είναι ο εξανθρωπισμός της πολιτικής, ο σεβασμός της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας, η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του «πελωρίου θησαυροφυλακίου» της φύσεως. Θεωρούμεν αδιανόητον να καταστρέφωμεν τον οίκον του ανθρώπου και ταυτοχρόνως να ισχυριζώμεθα ότι ενδιαφερόμεθα διά τον άνθρωπον. Είμεθα πεπεισμένοι ότι η πορεία προς το μέλλον δύναται να είναι μόνον κοινωνική και οικολογική εν τη αδιασπάστω συναφεία των. Δεν υπάρχει μέλλον, εάν αυτό δεν περιλαμβάνη ένα κόσμον με ακέραιον φυσικόν περιβάλλον και με κοινωνικήν δικαιοσύνην. Απαιτείται μία «κοπερνίκειος στροφή» εις την αξιολογίαν μας, μία ριζική αλλαγή νοοτροπίας και συμπεριφοράς εις όλους τους τομείς της ζωής. Εις αυτό συνεισφέρει η Παράδοσις μας, η οποία ανθίσταται εις τον προμηθεισμόν και τον τιτανισμόν του ανθρώπου, εις τον σύγχρονον «ανθρωποθεόν», ο οποίος αγνοεί ή καταργεί μέτρα και όρια και αντικειμενοποιεί τον άνθρωπον και την κτίσιν.”

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του ο Παναγιώτατος υπογράμμισε:

“Το Οικουμενικόν Πατριαρχείον έσωσε κυριολεκτικώς την πνευματικήν και πολιτισμικήν ταυτότητα του Γένους και την γλώσσαν μας, εν καιροίς χαλεποίς και δυστήνοις, διά της ιδρύσεως και λειτουργίας Σχολείων και Ακαδημιών, διά της επιλογής και προσκλήσεως σοφών διδασκάλων, διά της προαγωγής της θύραθεν και της εν Χριστώ παιδείας, αλλά και διά του παιδευτικού, του μορφωτικού και μεταμορφωτικού έργου, το οποίον επιτελεί η ζωή της Εκκλησίας, η θεία λατρεία, η φιλανθρωπία και η αλληλεγγύη, το εκκλησιαστικόν ήθος και αι πνευματικάί αξίαι.

Το έργο του τούτο προσεπαθήσαμε να συνεχίσουμε και ημείς, ευεργετηθέντες παιδιόθεν από σοφούς διδασκάλους, οι οποίοι έδιδαν μεγάλην σημασίαν εις την ελληνικήν γλώσσαν, όχι απλώς ως μέσον, αλλά ως «φορέα αξιών», όπως έλεγεν ο Ελύτης, και μας edίδασκον την ιεράρχησιν των επιθυμιών μας, με κριτήριο το Αγαθόν, το κοινόν καλόν και την εφαρμογήν των εντολών του Θεού, πυρήν των οποίων είναι η αγάπη προς τον συνάνθρωπον. Και η ιδική μας πατρική παραίνεσις προς τους μαθητάς και τας μαθητρίας είναι η έμφασις εις τα ανθρωπιστικά μαθήματα, τα οποία ανθίστανται εις την κυριαρχίαν της χρησιμοθηρίας και των μηχανών εις την εκπαίδευσιν. Εις το κέντρον των μαθημάτων αυτών ευρίσκεται η γλώσσα μας και η αποκάλυψις της ζωής ως διακονίας και προσφοράς.”

Ο Τάσος Χριστοφίδης κήρυξε την έναρξη και τη λήξη της ειδικής συνεδρίασης του Πανεπιστημίου Κύπρου στην Αίθουσα του Θρόνου στο Φανάρι.

Ο Κοσμήτορας της Σχολής Μάρτιν Πίτενμπεργκερ ανέγνωσε το ψήφισμα, ενώ ο Αναπληρωτής Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής Σπυρίδωνας Τζούνακας παρουσίασε το έργο και την προσωπικότητα του Οικουμενικού Πατριάρχου.

Στην ομιλία του, ο Σπυρίδων Τζούνακας, είπε στη ομιλία του ότι «ο Παναγιώτατος θα μπορούσε κάλλιστα να χαρακτηρισθεί ο Πατριάρχης της αγάπης, της συναδέλφωσης και της συμφιλίωσης, καθώς κύριο μέλημα της Πατριαρχίας του υπήρξε η ενίσχυση της ενότητας του ορθοδόξου κόσμου και η σύσφιξη των διαχριστιανικών και διαθρησκευτικών σχέσεων μέσω θεολογικού διαλόγου, με στόχο την υπερπήδηση εμποδίων του παρελθόντος, την σμίκρυνση της απόστασης που χωρίζει τους ανθρώπους και την αλληλοκατανόηση».

Όπως είπε «ήδη τον Μάρτιο του 1992 εκλήθησαν στο Φανάρι οι Προκαθήμενοι των Ορθοδόξων Εκκλησιών σε μία κίνηση αγάπης και προβολής της διορθόδοξου ενότητας και συνεργασίας, ενώ παρόμοιες Συνάξεις επαναλήφθηκαν το 1995 στην Πάτμο, το 1998 στη Σόφια, το 2000 στα Ιεροσόλυμα, το 2005, το 2008 και το 2011 στην Κωνσταντινούπολη και οδήγησαν στην επίλυση ποικίλων προβλημάτων και κρίσεων που ταλάνιζαν Ορθόδοξες Εκκλησίες. Επιστέγασμα των προσπαθειών αυτών υπήρξε η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθόδοξου Εκκλησίας που έλαβε χώρα στην Κρήτη τον Ιούνιο του 2016».

Εξαιρετικά σημαντική η αναγόρευση, λέει ο Πρύτανης

Σε δηλώσεις στο ΚΥΠΕ, ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου είπε ότι «η

αναγόρευση ήταν για μας του Πανεπιστημίου Κύπρου εξαιρετικά σημαντική», σημειώνοντας ότι «για πρώτη φορά μια ακαδημαϊκή τελετή γίνεται σε αυτό τον χώρο, στην αίθουσα του Θρόνου του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Πρώτη φορά γίνεται αναγόρευση εκτός των χώρων του Πανεπιστημίου”.

Όπως είπε, «είμαστε πάρα πολύ συγκινημένοι, η αποστολή όλη είναι συγκινημένη».

Ανέφερε περαιτέρω ότι «η αναγόρευση του Οικουμενικού Πατριάρχη σε επίτιμο διδάκτορα γίνεται για τρεις λόγους. Πρώτον για την ευαισθησία και τη δράση του σε θέματα οικολογίας. Δεν είναι τυχαίο που ονομάστηκε Πράσινος Πατριάρχης. Για τη δράση του σε θέματα συμφιλίωσης των ανθρώπων, των λαών, των δογμάτων και των θρησκειών. Και τρίτον για την αγάπη του για τον ελληνικό πολιτισμό και τα ελληνικά γράμματα».

Συνεχίζοντας, ο κ. Χριστοφίδης είπε πως «είμαστε ιδιαίτερα ενθουσιασμένοι, συγκινημένοι με αυτή την λιτή τελετή. Αποδώσαμε τιμή στον Πατριάρχη, αλλά ταυτόχρονα αυτή η τιμή επιστρέφει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου διότι η αναγόρευση σε επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου της Κύπρου μιας τέτοια προσωπικότητας δεν μπορεί παρά να περιποιεί τιμή και για το ΠΚ».

<https://www.orthodoxianewsagency.gr/wp-content/uploads/2022/09/Βαρθολομαίος.mp4>

Στις 18:30 σήμερα το απόγευμα, το Θεατρικό Εργαστήρι του Πανεπιστημίου Κύπρου ανέβασε την παράσταση «Σπουδή στο Θεατρικό Καβάφη: Νερά της Κύπρου, της Συρίας και της Αιγύπτου» στο Ζωγράφειο Λύκειο.

Η επιλογή, επιμέλεια των κειμένων και η σκηνοθεσία είναι του Μιχάλη Πιερή. Η μουσική του Ευαγόρα Καραγιώργη, η ενδυματολογική επιμέλεια ανήκει στον Σταύρο Αντωνόπουλο, ενώ υπεύθυνη παραγωγής και βοηθός σκηνοθέτις της παράστασης είναι η Σταματία Λαουμτζή.

Το ιστορικό της απόφασης

Αξίζει να σημειωθεί ότι την ιδέα και την πρόταση για Αναγόρευση του Πατριάρχη σε Επίτιμο Διδάκτορα σε Τελετή που θα λάμβανε χώρα στην Κωνσταντινούπολη, καθώς επίσης και το ανέβασμα της συγκεκριμένης θεατρικής παράστασης, είχε ο

αείμνηστος Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής, Μιχάλης Πιερής.

Σύμφωνα με το ιστορικό, στις 6 Μαΐου 2015 η Σύγκλητος –μετά από εισήγηση του Συμβουλίου της Φιλοσοφικής Σχολής, επί Κοσμητείας του Μιχάλη Πιερή–, ενέκρινε ομόφωνα την αναγόρευση του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου σε Επίτιμο Διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου, σύμφωνα με τους περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Επίτιμοι Διδάκτορες) Κανονισμούς του 1995.

Το 2022, το νυν Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου έλαβε γνώση απόφασης του Πρυτανικού Συμβουλίου (Συνεδρία αρ. 31/3/2022, 31/3/2022) με θέμα «Παράσταση Θ.Ε.ΠΑ.Κ. «Νερά της Κύπρου, της Συρίας, και της Αιγύπτου. Σπουδή στον «θεατρικό» Καβάφη»–Αναγόρευση του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου σε Επίτιμο Διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής» και ενέκρινε ομόφωνα την πραγματοποίηση της Τελετής Αναγόρευσης, και της καλλιτεχνικής εκδήλωσης για τις 10 Σεπτεμβρίου 2022.

Αναλυτικά, η ομιλία της Α. Θ. Παναγιώτητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατά την ανακήρυξη του σε Επίτιμο Διδάκτορα του Πανεπιστημίου Κύπρου (Φανάριον, 10 Σεπτεμβρίου 2022):

Τιμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἄδελφοί Ἀρχιερεῖς,

Ὅσιολογιώτατε Ἀρχιμανδρίτα κ. Γεώργιε, ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριω-τάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρύταني τοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρόεδρε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Πανεπιστημίου,

Ἐλλογιμώτατε κύριε Κοσμητορ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς,

Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταί,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἀρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Ἀγαπητοί φοιτηταί καί ἀγαπηταί φοιτήτριαι,

Ἐντιμότατοι ἐπισκέπται ἐκ Κύπρου,

Προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἐμπλεοὶ χαρᾶς διὰ τὴν παρουσίαν πάντων ὑμῶν εἰς τό Κέντρον τῆς Ὁρθοδοξίας καί εὐγνώμονες διὰ τὴν προσγινομένην πρὸς τὴν ἡμῶν Μετριότητα τιμὴν ἀνακηρύξεως εἰς Ἐπίτιμον Διδάκτορα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ μεγάλη αὐτὴ τιμὴ διαβαίνει ἐπὶ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποῖαν διακονοῦμεν, ὡς Προκαθήμενος αὐτῆς, ἐπὶ τριακονταετίαν καί πλέον, δοξάζομεν τὸν φιλόανθρωπον Δοτῆρα παντός ἀγαθοῦ, δι’ ὅσα ἐπεδαψίλευσεν εἰς τό ταπεινὸν ἡμῶν πρόσωπον, ἐν ἀκλονήτῳ βεβαιότητι ὅτι οὐδὲν ἔξ ὧσων ἐπράξαμεν καθ’ ὅλην τὴν μακρὰν διακονίαν τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἰδικὸν μας κατόρθωμα. Ὅσα μᾶς ἀπησχόλησαν καί δι’ ὅσα ἠγωνίσθημεν εἰς τὴν ζωὴν μας ἔχουν κοινὴν πηγὴν καί ρίζαν, τὴν «ἀληθεστάτην ἐλευθερίαν», τὴν ὁποῖαν ἐχαρίσατο εἰς ἡμᾶς ὁ Χριστὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του. Τὰ πάντα εἶναι ἄνωθεν δωρεά, χάρις καί χάρισμα, οὐρανία εὐλογία. Καί ὅσα θὰ ἀκούσετε ἐν συνεχείᾳ, ἐκφράζουν τό πνεῦμα τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καί ἐμπέονται ἀπὸ τὴν μέριμνάν της διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸν πολιτισμὸν καί τὴν κτίσιν πᾶσαν.

Ἡ ἰσχὺς μας εἶναι ἡ πανίερος παράδοσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀνεξάντλητον πηγὴν διαχρονικῶν καί ἐπικαίρων ἀληθειῶν διὰ τὸν ἄνθρωπον καί τὸν κόσμον, διὰ τὴν σχέσιν μας μέ τὸν Θεόν, μέ τὸν ἑαυτὸν μας, μέ τὸν συνάνθρωπον καί τὴν δημιουργίαν, διὰ τὴν ἐλευθερίαν καί τὴν εὐδαιμονίαν μας, διὰ τὸν ἐγκόσμιον καί τὸν αἰώνιον προορισμὸν μας. Ἡ χριστιανικὴ θεολογία κατανοεῖ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς σχέσεώς του πρὸς τὸν Θεόν ἢ, ὀρθότερον, ἐκ τῆς σχέσεως τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτόν, κατὰ τό Παύλειον «γνόντες τὸν Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ» (Γαλ. δ’, 9). Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἐδῶ, ὅπως ἔχει γραφῆ, «παντοπόρος ἄπορος» ἀλλὰ «θεοπόρος», δέν εἶναι «πείραμα» ἀλλὰ ἔχει σταθερὸν σημεῖον ἀναφορᾶς. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἀπεκάλεσε τὸν ἄνθρωπον «Θεὸν κεκελευσμένον» καί «ζῶον θεούμενον». Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑψίστη τιμὴ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἡ ὁποία χαρίζει εἰς αὐτόν ἀνυπερβλήτον ἀξίαν, ἐμπνέει καί ἐνισχύει τὰς δημιουργικὰς του δυνάμεις. Ἡ λήθη ἢ ἡ ὑποτίμησις αὐτῆς τῆς ἀληθείας ὁδηγεῖ εἰς συρρίκνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καί εἰς τὴν μείωσιν τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τό ἀνθρώπινον πρόσωπον. Ἡ ἄρνησις τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὄχι μόνον δέν τὸν ἀπελευθερώνει, ἀλλὰ ὁδηγεῖ εἰς ποικίλας ἀπολυτοποιήσεις καί διχασμούς, εἰς ἐγκλωβισμὸν εἰς τὴν δῆθεν ἀνυπερβλήτον ἀρνητικότητα, εἰς ἀπαισιοδοξίαν καί κυνισμὸν. Ἄνευ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνιότητος, ὁ ἄνθρωπος δυσκολεύεται νὰ παραμείνῃ ἀνθρώπινος, νὰ διαχειρισθῇ τὰς ἀντιφάσεις τῆς «ἀνθρωπίνης καταστάσεως», τῆς *condition humaine*.

Προφανέστατα, ἡ εἰκὼν τὴν ὁποῖαν ἔχομεν διὰ τὸν ἄνθρωπον, διὰ τὴν προέλευσιν καί τὸν προορισμὸν του, καθορίζουν καί τὴν τοποθέτησίν μας ἀπέναντί του. Ἐάν

τόν βλέπουμεν ὡς *homme machine*, μόνον ὡς βιολογικὴν ὄντοτητα, τότε εὐκόλως τόν ὑποβαθμίζομεν εἰς ἀντικείμενον. Ἐάν ὅμως τόν θεωρῶμεν «πρόσωπον», ὡς τόν «ἡγαπημένον τοῦ Θεοῦ», «Θεόν κατὰ χάριν», τότε ἡ στάσις μας ἀλλάζει ριζικῶς. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, πιστεύομεν ὅτι διὰ τόν ἀπόλυτον σεβασμόν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας δέν ἀρκεῖ ὁ προσανατολισμός ἀπλῶς πρὸς τόν ἄνθρωπον. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ προσεγγίζεται ἐπὶ τῇ βάσει ἐνός ὑπερβατικοῦ «ἀρχιμηδείου σημείου», ἐκτός καὶ πέραν τοῦ ἀνθρώπου.

Δέν εἶναι τυχαῖον, ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ πλέον σημαντικὴ ἴσως κατάκτησις εἰς τὸ νεώτερον καὶ σύγχρονον πολιτικόν γίνεσθαι, προϋποθέτουν τὴν μακρὰν θητείαν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τόν Χριστιανισμόν καὶ φέρουν τὴν σφραγίδα του, ἀφοῦ θεμέλιόν των εἶναι ἡ πίστις εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου. Παρὰ τὰς ἐπὶ μέρους διαφοράς, τὰ ἀνθρωπιστικὰ κινήματα καὶ ὁ Χριστιανισμός συμφωνοῦν εἰς τόν προσανατολισμόν τους πρὸς τὴν προστασίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνθρώπου, ἔστω καὶ ἂν δέν συμπίπτουν εἰς τὴν τελικὴν θεμελίωσίν των. Ἀπὸ τόν χριστιανικόν κοινοτισμόν, τὴν ἀγάπην πρὸς τόν πλησίον καὶ τὴν ἀδελφοσύνην ἐτράφη ἡ διατύπωσις καὶ ἡ διεκδίκησις τῶν κοινωνικῶν δικαιωμάτων, καὶ δέν εἶναι τυχαῖον ὅτι καὶ σήμερον αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι εἶναι ἐνθερμοὶ ὑπερασπισταὶ αὐτῆς τῆς διαστάσεως τῆς ἐλευθερίας.

Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι σύμβολον τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἀδελφοσύνην, παρὰ τὰς πολλὰς παρανοήσεις τοῦ περιεχομένου αὐτῆς τῆς στοχοθεσίας. Εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Διακήρυξίν των ὑπὸ τῶν Ἑνωμένων Ἑθνῶν (10 Δεκεμβρίου 1948), ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς «τό κοινὸ ἰδανικὸ εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη». Σήμερον, ἡ σημασία ἐνός «παγκοσμίου ἀνθρωπιστικοῦ ἀξιολογικοῦ κριτηρίου», ἐνός «οἰκουμενικοῦ ἥθους», ἐνός κορμοῦ ἐνωτικῶν καὶ δεσμευτικῶν βασικῶν ἀξιῶν, προβάλλεται ὡς ὁρος ὅχι μόνον μιᾶς δικαίας παγκοσμίου εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδίας τῆς ἐπιβιώσεως τῆς ἀνθρωπότητος.

Δυστυχῶς, εἰς τὸ μετανεωτερικόν περιβάλλον, ἡ οἰκουμενικότης τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εὐκόλως ταυτίζεται μέ «τυραννίαν τοῦ γενικοῦ» καὶ χαρακτηρίζεται ὡς ἀπειλή διὰ τόν πλουραλισμόν καὶ τὰς ἰδιαιτέρας ταυτότητας τῶν λαῶν. Λησμονεῖται, βεβαίως, ὅτι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ἐμπεριέχουν καὶ προστατεύουν τὸ δικαίωμα εἰς τόν ἰδιαίτερον πολιτισμόν, εἰς τὴν καλλιέργειάν του καὶ εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς ποικιλίας τῆς πολιτισμικῆς ἐκφράσεως καὶ τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως τῶν ἑτεροτήτων, ἐπὶ τῇ βάσει ἐνός παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένου κορμοῦ θεμελιωδῶν ἀξιῶν. Ὁ σεβασμός τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν διαφορὰν ἀποτελεῖ σπουδαίαν κατάκτησιν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ. Δικαίωμα εἰς τὴν διαφορὰν δέν σημαίνει ὅμως φετιχισμόν τῆς ἑτερότητας. Ἡ

ποικιλία συνυπάρχει μέ κοινάς αξίας, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τό ἀνθρωπιστικόν δυναμικόν τῶν πολιτισμῶν καί τῶν θρησκειῶν. Ἄρνησις τοῦ πνεύματος τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ φανατισμός τῆς ἀποκλειστικότητος, ὁ δικαιωματισμός τῶν ἐπὶ μέρους πολιτισμῶν, στάσεις, πού δέν ὑπηρετοῦν τήν πολιτισμικήν ἰδιαιτερότητα, ἀλλά οὔτε καί τήν εἰρηνικήν συνύπαρξιν καί τήν συνεργασίαν. Ὁ «ρομαντισμός τῆς πολιτισμικῆς πολυχρωμίας» δέν δύναται νά ἐπικαλύψῃ τά προβλήματα τά ὁποῖα συνδέονται μέ τήν ἰδεολογικοποίησιν τῆς πολυπολιτισμικότητος. Ὑπάρχουν ὅρια εἰς τήν πολιτισμικήν ἔκφρασιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀντίκειται εἰς τήν ἀρχήν τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ καί τῆς προστασίας τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ἔστω καί ἂν ἡ διεκδίκησις αὕτη ἐπικαλεῖται μίαν πολιτισμικήν ταυτότητα καί παράδοσιν.

Καί ἡμεῖς θεωροῦμεν ἐφικτήν τήν εἰρηνικήν συμβίωσιν τῶν διαφορετικῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς διαπολιτισμικότητος, τῆς ἐπικοινωνίας, τῆς ἀλληλοκατανοήσεως, τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ, τῆς ἀλληλοπεριχωρήσεως, τοῦ ἀλληλοεμπλουτισμοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποδοχῆς τῆς κανονιστικότητος οἰκουμενικῶν ἀξιῶν, αἱ ὁποῖαι συγκροτοῦν τόν «πολιτισμόν τῆς ἀνθρωπότητος», ἐνυπάρχουν δέ εἰς ὅλας τὰς μεγάλας θρησκευτικὰς παραδόσεις. Ἡ ἀποδοχή αὐτῶν τῶν ἀξιῶν ὅχι μόνον δέν παρεμποδίζει, ἀλλά εὐνοεῖ τήν καλλιέργειαν τῶν ἐπὶ μέρους ταυτοτήτων καί τήν εἰρηνικήν συγκατοίκησιν των εἰς τὰς συγχρόνους πολυπολιτισμικὰς κοινωνίας.

Ἐντονοι ἀμφισβητήσεις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου προέρχονται σήμερον ἀπό τὰς μή χριστιανικὰς θρησκείας, γεγονός πού ὑποσκάπτει τόν ἀγῶνα διὰ μίαν παγκόσμιον εἰρήνην, τεθεμελιωμένην ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καί ἐπὶ κοινῶν ἀξιῶν. Εἶναι γεγονός, ὅτι σήμερον ἡ ἀξιοπιστία τῶν θρησκειῶν κρίνεται μετ' ἐμφάσεως ἐκ τῆς συμβολῆς των εἰς τόν ἀγῶνα διὰ τήν εἰρήνην καί τήν καταλλαγὴν, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἄνευ τῆς εἰρήνης τῶν θρησκειῶν εἶναι ἀδύνατον νά ὑπάρξῃ εἰρήνη μεταξύ τῶν λαῶν καί τῶν πολιτισμῶν. Ὅντως, ἡ ἀναβίωσις τῶν θρησκειῶν, διὰ νά δύναται νά χαρακτηρισθῇ ὡς «ἀναγέννησις τῶν γνησίων στοιχείων των», ὀφείλει νά συνοδεύεται ἀπό τήν ἐνδυνάμωσιν τοῦ ἀγῶνος των διὰ τήν εἰρήνην καί τήν δικαιοσύνην. Προϋπόθεσις διὰ τήν πρόοδον πρὸς αὐτήν τήν κατεύθυνσιν εἶναι ὁ διάλογος τῶν θρησκειῶν. Διακονοῦμεν τόν διάλογον τοῦτον, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι συμβάλλομεν εἰς τήν ἐνίσχυσιν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τήν δύναμιν τοῦ διαλόγου γενικώτερον, ἀλλά καί εἰς τήν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀντιδιαλογικοῦ θρησκευτικοῦ φονταμενταλισμοῦ, αὐτῆς τῆς «νοσηρᾶς θρησκευτικότητος», ἡ ὁποία τροφοδοτεῖ τήν βίαν. Ἡ γνησία θρησκευτικὴ πίστις εἶναι ὁ αὐστηρότερος κριτὴς τοῦ φονταμενταλισμοῦ καί τοῦ φανατισμοῦ «ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ».

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ εἰρηνοποιητικὴ δρᾶσις τῶν θρησκειῶν συναρτᾶται μέ τήν

ειρήνην τῶν θρησκειῶν μεταξύ των, καί μέ τήν συνεργασίαν των. Εἰς τό πλαίσιον αὐτό ἀναδύονται αἱ φιλάνθρωποι ἀξίαι, αἱ ὁποῖαι ἐνυπάρχουν εἰς τάς θρησκευτικές παραδόσεις. Σήμερον, αἱ θρησκεῖαι καλοῦνται νά συμβάλουν εἰς τήν οἰκοδομήν ἑνός ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος βλέπει εἰς τόν συνάνθρωπόν του τόν ἀδελφόν καί ὄχι τόν ἀντίπαλον, τόν ἐπίβουλον ἤ τόν ἐχθρόν. Ἐπίσης, αἱ θρησκεῖαι ὀφείλουν νά τονίζουν τήν συνάφειαν εἰρήνης καί δικαιοσύνης. Ἡ τεθεμελιωμένη ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη εἶναι τό ὑψιστον ἐγκόσμιον ἀγαθόν, τό ἀληθές συμφέρον, τό «εἰς ἀγαθόν φέρον» διὰ τόν ἄνθρωπον, τούς λαούς καί τήν ἀνθρωπότητα.

Πιστεύομεν εἰς τήν ἀποτελεσματικότητα τοῦ διαλόγου. Ὁ διάλογος δέν ἔχει χαμένους, ἡττημένους. Ἀπειλή διὰ τόν ἄνθρωπον καί διὰ τήν διάσωσιν τῆς ταυτότητος τῶν λαῶν δέν εἶναι ὁ διάλογος ἀλλά ἡ ἄρνησίς του, ὁ αὐτοεγκλεισμός καί ὁ φοβική κλειστότης, πού τροφοδοτοῦν ποικίλους φονταμενταλισμούς. Αὕτη ἡ ἐμπιστοσύνη εἰς τόν διάλογον καί τήν συνεργασίαν ἐνίσχυσε τήν στράτευσιν τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος καί εἰς τόν ἀγῶνα διὰ τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί τήν ἀνάπτυξιν ἑνός παγκοσμίου οἰκολογικοῦ πολιτισμοῦ.

Τό φυσικόν περιβάλλον ἀπειλεῖται εἰς τήν ἐποχήν μας ὅσον ποτέ ἄλλοτε κατὰ τό παρελθόν. Ἔχει γραφῇ, ὅτι σήμερα ἐκτυλίσσεται «εἷς τρίτος παγκόσμιος πόλεμος ἐναντίον τῆς φύσεως». Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐπέτυχεν ἐντυπωσιακάς κατακτήσεις εἰς τόν χῶρον τῆς ἐπιστήμης, τῆς τεχνολογίας, τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καί εἰς ἄλλους τομεῖς, δέν δικαιούται νά ὑπερηφανεύεται διὰ τήν στάσιν του ἀπέναντι εἰς τήν κτίσιν. Δυστυχῶς, γνωρίζομεν, ἀλλά δρῶμεν ὥσάν νά μή ἐγνωρίζαμεν. Παρά τά ἐκπληκτικά εὐεργετήματα τῆς ἐπιστήμης, τελικῶς δέν εἶναι δυνατόν νά ἀγνοηθῇ ὅτι αὐτά συμβαδίζουν μέ τάσεις, αἱ ὁποῖαι φαλκιδεύουν τό ἀνθρώπινον πρόσωπον καί καταστρέφουν τόν «οἶκον» του, τό φυσικόν περιβάλλον. Συγχρόνως, καί τό κυρίαρχον παγκοσμίως πρότυπον οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὀξύνει ἐπικινδύνως τά περιβαλλοντικά προβλήματα καί λειτουργεῖ κατὰ τοῦ ἀληθοῦς συμφέροντος τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ ἀποκλειστικός προσανατολισμός τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος πρὸς τήν μεγιστοποίησιν τοῦ κέρδους δέν εὐνοεῖ ἐν τέλει οὔτε τήν οἰκονομικήν ἀνάπτυξιν, οὔτε τό κοινόν καλόν.

Ὅφείλομεν νά ἐφαρμόσωμεν τήν «οἰκολογικήν προστακτικήν», ἡ ὁποία μᾶς καλεῖ νά σεβώμεθα καί νά προστατεύωμεν τήν δημιουργίαν καί νά κλείσωμεν τά ὦτα εἰς τήν ἀλαζονικήν τεχνολογικήν προστακτικήν, ἡ ὁποία ἐπιτάσσει νά παράγωμεν ὅ,τι εἶναι τεχνικῶς ἐφικτόν, καθὼς καί εἰς τήν κατηγορικήν προστακτικήν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, πού ἀδιαφορεῖ διὰ τά συνεπείας της διὰ τήν φύσιν.

Αἱ πρωτοβουλίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τήν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος εἶναι εὐρύτατα γνωσταί. Καυχώμεθα διὰ τό γεγονός ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πρώτη ἀνέδειξε τάς οἰκοφιλικάς ἀρχάς καί παραδόσεις τοῦ

Χριστιανισμοῦ καί τήν ἐκκλησιαστικήν ζωήν ὡς «ἐφηρμοσμένην οἰκολογίαν». Σημαντικόν θεωροῦμεν ἐπίσης τό γεγονός ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἡ περιβαλλοντική κρίσις προσηγγίζετο παρ' ἡμῖν ὡς κοινωνικόν πρόβλημα, μέ ἀμετακίνητον τήν πεποίθησιν ὅτι ἡ καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος θίγει πρωτίστως καί ἐντονώτερον τούς πτωχοῦς τῆς γῆς καί τούς ἐμπεριστάτους πληθυσμούς. Ἡ κλιματική ἀλλαγὴ καί αἱ κοινωνικαί ἐπιπτώσεις της, μέ πρώτην τήν ἔκρηξιν τῶν μεταναστευτικῶν ροῶν διά κλιματικούς λόγους, ἀποδεικνύουσιν σήμερον τοῦ λόγου τό ἀληθές.

Ὑπεγραμμίσαμεν μετ' ἐμφάσεως τήν κοινήν πνευματικήν ρίζαν τῶν οἰκολογικῶν καί τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς μίαν κρίσιν τῆς ἐλευθερίας μας, τοῦ περιεχομένου καί τοῦ προσανατολισμοῦ της. Δέν σιωπῶμεν ἐνώπιον τῆς βίας κατὰ τῆς φύσεως, τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, τῆς μισαλλοδοξίας καί τοῦ ρατσισμοῦ, τῶν ἀντιπερσοναλιστικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ὑποσκάπτουν τήν κοινωνικήν συνοχήν. Τελικός στόχος εἶναι ὁ ἐξανθρωπισμός τῆς πολιτικῆς, ὁ σεβασμός τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας, ἡ προστασία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ «πελωρίου θησαυροφυλακίου» τῆς φύσεως. Θεωροῦμεν ἀδιανόητον νά καταστρέφωμεν τόν οἶκον τοῦ ἀνθρώπου καί ταυτοχρόνως νά ἰσχυριζώμεθα ὅτι ἐνδιαφερόμεθα διά τόν ἄνθρωπον. Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ἡ πορεία πρός τό μέλλον δύναται νά εἶναι μόνον κοινωνική καί οἰκολογική ἐν τῇ ἀδιασπάστῳ συναφείᾳ των. Δέν ὑπάρχει μέλλον, ἐάν αὐτό δέν περιλαμβάνῃ ἕνα κόσμον μέ ἀκέραιον φυσικόν περιβάλλον καί μέ κοινωνικήν δικαιοσύνην. Ἀπαιτεῖται μία «κοπερνίκειος στροφή» εἰς τήν ἀξιολογίαν μας, μία ριζική ἀλλαγὴ νοοτροπίας καί συμπεριφορᾶς εἰς ὅλους τούς τομεῖς τῆς ζωῆς. Εἰς αὐτό συνεισφέρει ἡ Παράδοσις μας, ἡ ὁποία ἀνθίσταται εἰς τόν προμηθεϊσμόν καί τόν τιτανισμόν τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τόν σύγχρονον «ἀνθρωποθεόν», ὁ ὁποῖος ἀγνοεῖ ἢ καταργεῖ μέτρα καί ὅρια καί ἀντικειμενοποιεῖ τόν ἄνθρωπον καί τήν κτίσιν.

Ἐκλεκτοί παρόντες,

Ἐχει λεχθῆ, ὅτι «ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅ,τι τόν κάνει ἡ ἀγωγή καί ἡ παιδεία». Ἡ μετάδοσις ἀξιῶν καί στάσεων ζωῆς εἶναι βασική διάστασις τοῦ παιδευτικοῦ ἔργου, ἀφοῦ αὐτό δέν ἀναφέρεται ἀπλῶς εἰς ὅ,τι εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλά εἰς αὐτό τό ὁποῖον ὀφείλει νά εἶναι, εἰς τό δέον. Τό δέον, βεβαίως, δέν συμπίπτει κατ' ἀνάγκην μέ τήν κυρίαρχον εἰς κάθε ἐποχήν ἀνθρωποεικόνα. Ὅρθῶς ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἀγωγή, ὡς παιδεία ἀξιῶν, εἶναι ἓν ἐκ τῶν δυσκολωτέρων προβλημάτων, πού καλεῖται νά λύσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον ἔσωσε κυριολεκτικῶς τήν πνευματικήν καί πολιτισμικήν ταυτότητα τοῦ Γένους καί τήν γλῶσσαν μας, ἐν καιροῖς χαλεποῖς καί δυστήνοις, διά τῆς ἰδρύσεως καί λειτουργίας Σχολείων καί Ἀκαδημιῶν, διά τῆς ἐπιλογῆς καί προσκλήσεως σοφῶν διδασκάλων, διά τῆς προαγωγῆς τῆς θύραθεν

καί τῆς ἐν Χριστῷ παιδείας, ἀλλά καί διὰ τοῦ παιδευτικοῦ, τοῦ μορφωτικοῦ καί μεταμορφωτικοῦ ἔργου, τό ὁποῖον ἐπιτελεῖ ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ἡ θεία λατρεία, ἡ φιланθρωπία καί ἡ ἀλληλεγγύη, τό ἐκκλησιαστικόν ἥθος καί αἱ πνευματικά ἀξίαι.

Τό ἔργον τοῦτο προσεπαθήσαμεν νά συνεχίσωμεν καί ἡμεῖς, εὐεργετηθέντες παιδιόθεν ἀπό σοφούς διδασκάλους, οἱ ὁποῖοι ἔδιδαν μεγάλην σημασίαν εἰς τήν ἑλληνικήν γλῶσσαν, ὅχι ἀπλῶς ὡς μέσον, ἀλλά ὡς «φορέα ἀξιῶν», ὅπως ἔλεγεν ὁ Ἐλύτης, καί μᾶς ἐδίδασκον τήν ἱεράρχησιν τῶν ἐπιθυμιῶν μας, μέ κριτήριον τό Ἀγαθόν, τό κοινόν καλόν καί τήν ἐφαρμογήν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, πυρήν τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τόν συνάνθρωπον. Καί ἡ ἰδική μας πατρική παραίνεσις πρὸς τοὺς μαθητάς καί τὰς μαθητρίας εἶναι ἡ ἔμφασις εἰς τὰ ἀνθρωπιστικά μαθήματα, τὰ ὁποῖα ἀνθίστανται εἰς τήν κυριαρχίαν τῆς χρησιμοθηρίας καί τῶν μηχανῶν εἰς τήν ἐκπαίδευσιν. Εἰς τό κέντρον τῶν μαθημάτων αὐτῶν εὐρίσκεται ἡ γλῶσσα μας καί ἡ ἀποκάλυψις τῆς ζωῆς ὡς διακονίας καί προσφορᾶς.

Ἀποτελεῖ βαθεῖαν ἐμπειρίαν καί ἀκλόνητον πεποίθησιν τῆς Μετριότητός μας ὅτι τὰ πολυτιμότερα στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐνεσωματώθησαν εἰς τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας, ἐνεπλου-τίσθησαν καί ἀπέκτησαν πνοήν αἰωνιότητος. Ἐδῶ ἐκαλλιεργήθη ἡ ἑλληνική γλῶσσα ὡς γλῶσσα τῆς Καινῆς Διαθήκης καί τῶν Πατέρων, τῆς λατρείας καί τῆς ὑμνογραφίας. Χάρις εἰς τήν συμβολήν τῆς Ἐκκλησίας μας διεσώθη ἡ ἐνότης τῆς γλώσσης μας, ὥστε ὁ Σεφέρης νά ἀναφωνῇ: «Γιά κοιτᾶτε πόσο θαυμάσιο πρᾶγμα εἶναι νά λογαριάζει κανεῖς πῶς, ἀπό τήν ἐποχή πού μίλησε ὁ Ὅμηρος ὡς τὰ σήμερα, μιλοῦμε, ἀνασαίνουμε καί τραγουδοῦμε μέ τήν ἴδια γλῶσσα». Χαίρομεθα ὅλοι διὰ τό θαῦμα τῆς ἐνιαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπό τήν ἀρχαιότητα μέχρι σήμερον καί διὰ τό γεγονός ὅτι αὕτη, καί εἰς τήν ἐποχήν μας, ἀποτελεῖ πηγὴν ἐμπνεύσεως καί πνευματικοῦ ἐμπλουτισμοῦ, ὅχι μόνον δι' ἡμᾶς, ἀλλά καί δι' ἀναριθμῆ-τους συνανθρώπους μας ἀνά τήν οἰκουμένην. Καί σήμερον αἱ ἐπιστῆμαι χρησιμοποιοῦν λέξεις ἀπό τήν Ἑλληνικήν, διὰ νά διαμορφώσουν τήν κεντρικὴν ὁρολογίαν εἰς τὰ διάφορα γνωστικά πεδία, ἐνῶ χιλιάδες ἑλληνικῶν ἢ ἑλληνογενῶν λέξεων συναντῶνται εἰς πολλάς γλώσσας τοῦ κόσμου. Αὐτό σημαίνει ὅτι καί εἰς τήν ἐποχήν μας δυνάμεθα νά ὁμιλῶμεν περὶ τῆς οἰκουμενικότητος τῆς Ἑλληνικῆς, τῆς «μητρικῆς γλώσσης τοῦ πνεύματος».

Ἀποτελεῖ ὕψιστον καθῆκον νά μὴ σπάσῃ ὁ κρῖκος τῆς ἀλύσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἡ ὁποία ἔχει νά ἐπιδείξῃ τρεῖς χιλιετίαι συνοχῆς. Εἰς τό μάθημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καί τῆς λογοτεχνίας οἱ μαθηταί καί αἱ μαθήτριαι δέν διδάσκονται ἀπλῶς τήν χρῆσιν ἐνός μέσου ἐπικοινωνίας, ἀλλά ἐν τιμαλφέστατον πολιτισμικόν ἀγαθόν. Μορφώνονται, μεταμορ-φώνονται, ἐμπλουτίζονται ὑπαρκτικῶς, ἐξαθροπίζονται, κτίζουν ἥθος καί χαρακτῆρα. Ἡ μελέτη τῆς λογοτεχνίας μεταφέρει τήν νεότητα εἰς ἓνα θαυμαστόν κόσμον, πέραν τῆς λογικῆς

τῶν ὑπολογιστῶν, τῆς προτεραιό-τητος τῶν μέσων καί τῶν ἀναγκῶν, πέραν τῆς κυριαρχίας τῶν ἀριθμῶν καί τῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν, πέραν τῆς πεζότητος πού ἐξουθενώνει τήν ἐλπίδα. Ἐπιτρέψατε καί μίαν τελευταίαν παρατήρησιν: Πιστεύομεν ὅτι τό καλῶς ὠργανωμένον μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν βοηθεῖ τά παιδιά εἰς τήν σχέσιν των μέ τήν γλῶσσαν ὡς φορέα πολιτισμοῦ, ἐφ' ὅσον διδάσκονται τά ὑπέροχα κείμενα τῆς Βίβλου, τῶν Πατέρων καί τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, τά ὁποῖα τρέφουν τό αἰσθητήριον διά τό μυστήριον, τήν φιλοκαλίαν καί τό βάθος τῶν πραγμάτων. Ἐξ ἄλλου, ἡ σχολική θρησκευτική ἀγωγή προάγει τήν πιστότητα εἰς τήν παράδοσίν μας, ὁμοῦ μετά τῆς ἀνοικτοσύνης πρὸς τόν συνάνθρωπον καί τόν κόσμον.

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις καί τά αἰσθήματα, τετιμημένοι ἤδη μέ τόν ὑψηλόν ἀκαδημαϊκόν τίτλον τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κύπρου καί ἐκφράζοντες ἐκ βάθους καρδίας τήν εὐγνωμοσύνην μας, σᾶς ἐπιδρασιεύομεν τήν εὐλογίαν τῆς Κωνσταντινου-πολίτιδος Ἐκκλησίας, καί εὐχόμεθα πρὸς τάς Πρυτανικὰς ἀρχάς, τόν Κοσμήτορα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς καί τοὺς Προέδρους τῶν Τμημάτων, τοὺς Καθηγητάς, τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους, τοὺς φοιτητάς καί τὰς φοιτητρίας τοῦ Πανεπιστημίου σας, πρὸς πάντας ὑμᾶς τοὺς παρισταμένους καί πρὸς τοὺς ἡγαπημένους σας, ὑγείαν ἀκραιφνή, καλήν δύναμιν εἰς τό ἔργον σας καί πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθεν καταβαῖνον.

Εὐχαριστοῦμεν πάλιν καί πολλάκις!

(Με πληροφορίες ἀπὸ ertnews.gr – ΚΥΠΕ)